

KINOLOŠKA ZVEZA SLOVENIJE

Zapoge 3 D, SI-1217 Vodice, Slovenija
Telefon: +386 (0)1 23 40 950, Faks: +386 (0)1 23 40 960
E-mail: info@kinoloska.si, Internet: <http://www.kinoloska.si>

NAVODILA

**za izpite nižjih stopenj
po programih A in B-BH**

KZS

Navodila je izdelala Komisija za šolanje pri KZS. Odobril in sprejel jih je Delni zbor sodnikov za delo. Veljati pričnejo 01.01.2014

Vsebina

Splošne okrajšave	3
Splošni del	3
Veljavnost.....	3
Splošno	3
Izpitna sezona	3
Organizacija izpitov/vodja prireditve (VP)	3
Administrativno vodenje prireditve.....	4
Delovna knjižica	4
Obvezno škodno zavarovanje.....	5
Cepljenja.....	5
Nadzor nad izpiti	5
Razglasitev rezultatov, podelitev nagrad.....	5
Strokovni sodelavci in sodniki	5
Udeleženci izpita	6
Obveznost nošenja ovratnice/povodca	7
Prekinitev zaradi bolezni/poškodbe.....	7
Obveznost nošenja nagobčnika	8
Pogoji za udeležbo na preizkušnjah	8
Preizkus značaja	8
Presoja in ocenjevanje	9
Diskvalifikacija.....	10
Pripomočki	11
Ocenjevanje	11
Posebne določbe	11
Izpit A	12
Izpit B-BH	15

	KZS izpitni pravilnik 2013 Program A in B-BH	Stran 3 od 20
---	---	----------------------

Splošne okrajšave

FCI	=	FederationCinologiqueInternational	VPR	=	vodja prireditve
KZS	=	Kinološka zveza Slovenije (zveza)	V	=	vodnik psa
KzŠ	=	Komisija za šolanje	SP	=	slušno povelje
SD	=	sodnik za ocenjevanje dela			

Splošni del

Veljavnost

Navodila je izdelala Komisija za šolanje pri KZS ter jih je 9.2.2013 na Igu pri Ljubljani odobril in sprejel Delni zbor sodnikov za delo. Veljati pričnejo s 01.01.2014 in nadomeščajo vsa dosedanja **Navodila za izpite nižjih stopenj**, ki so veljala od 1.1.2004.

Ta navodila veljajo za vse članice KZS. Vse prireditve s preizkusi za športne šolane pse, ki potekajo v Republiki Sloveniji po programih "A" in "B-BH" (izpiti in tekmovanja) se morajo ravnati skladno s temi navodili. Poleg tega se morajo vse navedene prireditve izvajati skladno s predpisi o zaščiti živali.

Splošno

Vsi izpiti in tekmovanja morajo glede same izvedbe in vedenja vseh udeležencev temeljiti na športnih načelih. Predpisi teh navodil so zavezujoči za vse udeležence prireditev. Vsi udeleženci morajo izpolniti enake zahteve. Izpiti in tekmovanja so javnega značaja, kraj in začetek prireditev morata biti objavljena javno za vse člane.

Izpiti in tekmovanja morajo ustrezati kompletnim izpitnim stopnjam, ali posameznim kompletnim disciplinam posamezne izpitne stopnje. Vendar pa velja, da je izpit opravljen le, če je v okviru posamezne prireditve uspešno opravljen kompleten program posamezne izpitne stopnje.

Izpitna sezona

Izpite je mogoče prirejati skozi vse leto, če to dopuščajo vremenske razmere ter če pri tem nista ogrožena varnost in zdravje ljudi in živali. V nasprotnem primeru se izpitov ne izvaja. Odločitev o izvedbi izpitov sprejme uradujoči sodnik.

Izpiti in tekmovanja se lahko organizirajo ob **sobotah, nedeljah in praznikih**. Izpite in tekmovanja je mogoče organizirati tudi ob petkih popoldan in zvečer in ob dnevih pred dela prostim dnem-praznikom. Organizator mora omogočiti razsvetlavo, ki omogoča normalno delo.

Praviloma se izpite in tekmovanja organizira na društvenem vadišču, lahko pa tudi na drugem za to primernem prostoru. V obeh primerih je potrebno upoštevati določbe tega navodila o predpisanih dimenzijah prostorov za opravljanje izpita/tekmovanja.

Organizacija izpitov/vodja prireditve (VP)

Članice KZS delujejo po načelu javnosti, kar pomeni da so vse prireditve javne. Termini in kraj opravljanja izpitov morajo biti objavljeni (spletna aplikacija, spletna stran KzŠ in /ali KZS). Izpite je

  	KZS izpitni pravilnik 2013 Program A in B-BH	Stran 4 od 20
---	---	----------------------

potrebno prijaviti 10 dni pred izvedbo. V primeru zamude se cena izpitov poveča za 20%. Članice lahko izvedejo tudi izredne izpite, ki jih je potrebno prijaviti (preko spletne aplikacije) vsaj 10 dni pred izvedbo. Cena izrednih izpitov je za 50% večja.

Izpit lahko opravlja tudi oseba, ki ni članica društva, ki je član KZS. V tem primeru se ji izpit zaračuna dvojno.

Za veljavno izvedbo izpitov se morata izpita udeležiti vsaj dva kandidata. Za veljaven B-BH izpit je v takem primeru potrebno zagotoviti vse pogoje za izvedbo preizkusa v urbanem okolju.

Za organizacijski del izpita/tekmovanja je odgovoren vodja prireditve. Opraviti in nadzorovati mora vsa potrebna dela za pripravo in izvedbo izpita/tekmovanja. Zagotoviti mora pravilen potek izpita/tekmovanja ter biti ves čas poteka prireditve na razpolago sodniku.

Vodja prireditve tako na prireditvi, kjer opravlja to funkcijo, ne sme voditi psa, ali prevzeti kakršne koli druge funkcije. Med njegove naloge med drugim spada naslednje:

- Pridobiti mora vsa potrebna dovoljenja za izvedbo prireditve.
 - Pridobiti mora rezervacijo termina za prireditev.
 - Dati mora na razpolago ustrezno, strokovno usposobljeno osebje, npr. skupino oseb itn.
 - Zagotoviti mora vse zahtevane rekvizite v skladu z Izpitnim pravilnikom.
 - Pripravljene mora imeti delovne knjižice,
- rodovnike, dokazila o cepljenju in če je potrebno tudi dokazilo o sklenjenem obveznem škodnem zavarovanju.
- Pripraviti mora pisne predloge, kot so sodniški listi ter ocenjevalni listi za izpite vseh stopenj.

VP mora najmanj tri dni pred prireditvijo sporočiti sodniku kraj, uro začetka prireditve, opis poti do prireditvenega prostora, vrsto izpitov in število psov, ki bodo izpite opravljali. Če te svoje obveznosti ne opravi, ima sodnik pravico, da od sojenja odstopi.

Pred začetkom prireditve mora VP sodniku predložiti dovoljenje za prireditev.

Administrativno vodenje prireditve

Organizator izpita/tekmovanja za prijavo prireditve/rezervacijo termina in administrativno vodenje poteka izpita/tekmovanja uporablja spletno aplikacijo KzŠ. Aplikacija mora zagotoviti rezervacijo termina, prijavo izpita/tekmovanja, pripravo vseh dokumentov potrebnih za izvedbo prireditve in shranjevanje vse dokumentacije povezane s prireditvami.

Delovna knjižica

Zagotoviti je treba, da je za posameznega psa izdana le ena delovna knjižica. Delovno knjižico izda KzŠ po prvem opravljenem izpitu (A ali B-BH). Sodnik mora rezultat izpita/tekmovanja v vsakem primeru vpisati v delovno knjižico in po želji vodnika, lastnika tudi v drug uradni dokument KZS.

Tujim državljanom, ki izpite opravljajo v Republiki Sloveniji se rezultat izpita/tekmovanja vpiše v delovno knjižico, ki mu jo je izdala matična organizacija, ali po želji vodnika/lastnika tudi v drug uradni dokument njegove matične organizacije, ki mora biti članica FCI. Tujim državljanom se slovenske delovne knjižice ne izdajajo.

  	KZS izpitni pravilnik 2013 Program A in B-BH	Stran 5 od 20
---	---	----------------------

Od dne ko stopi v veljavo ta pravilnik je treba v delovno knjižico v vsakem primeru vpisati: ime in pasmo psa, identifikacijo psa (tetovirno številko in /ali številko mikročipa), ime in naslov lastnika psa, disciplino B, skupno število točk, doseženo uvrstitev ter ime sodnika in njegov podpis. Za izpit B-BH se vpiše disciplina B, za ostale dele izpita pa se pozitiven rezultat potrdi spodpisom sodnika.

Obvezno škodno zavarovanje

Lastnik psa je odgovoren za vsakršno škodo, ki jo njegov pes povzroči osebi ali stvari. Zato mora imeti sklenjeno zavarovanje. Za morebitne nesreče v času celotne prireditve odgovarja vodnik zase in za svojega psa. Navodila sodnika oz. organizatorja izvaja po lastni volji in na lastno odgovornost.

Cepjenja

Potrdila o obveznih cepljenjih (knjižico o cepljenju) je treba na zahtevo pred začetkom preizkusa predložiti pristojnemu sodniku oz. vodji prireditve.

Nadzor nad izpiti

Komisija za šolanje lahko izvaja nadzor nad izpiti. Strokovna oseba, ki jo delegira Komisija za šolanje po teh določbah preverja, ali se izpiti izvajajo v skladu s pravili.

V primeru ugotovljenih nepravilnosti se proti kršitelju ukrepa skladno z veljavnimi disciplinskimi predpisi.

Razglasitev rezultatov, podelitev nagrad

Razglasitve rezultatov in podelitev nagrad potekajo ločeno za izpite A in B-BH.

Ob enakem številu točk se više uvrsti mlajši pes. Načeloma pri razglasitvi rezultatov sodelujejo vsi udeleženci izpita. Izpiti so končani z razglasitvijo rezultatov in s predajo izpitne dokumentacije.

Strokovni sodelavci in sodniki

Sodnika z licenco oz. sodnika, ki je na seznamu aktivnih sodnikov, povabi vodstvo članice KZS, ki prireditve organizira. Stroški sodnika in ostalih strokovnih oseb so dolžnost organizatorja izpitov in se plačujejo po veljavnem ceniku KZS. KzŠ poravnava stroške sodnikov na mednarodnih tekmovanjih in državnih tekmovanjih. Stroške strokovnih sodelavcev na državnem ali mednarodnem tekmovanju si dogovorno razdelita organizator in KzŠ.

Sodnik ne sme soditi psov, ki so v njegovi lasti, posesti, ali v njegovi oskrbi. Prav tako ne sme soditi psov, ki so v lasti, posesti, ali oskrbi osebe, s katero živi v skupnem gospodinjstvu, in tudi ne psov, ki jih vodijo osebe, ki živijo z njim v skupnem gospodinjstvu. Sodnik na izpitu, na katerem opravlja sodniško funkcijo, sam ne sme voditi psa.

Sodnik s svojim vedenjem ne sme motiti dela psa, niti kakorkoli vplivati na delo psa. Sodnik je odgovoren za upoštevanje ter za korektno spoštovanje določb veljavnega Izpitnega pravilnika. Je tudi upravičen, da ob neupoštevanju Izpitnega pravilnika ter ob neupoštevanju njegovih navodil, izpit oz. tekmovanje prekine.

Sodnik je upravičen, da ob nešportnem vedenju vodnika, ali če ta nosi s seboj motivacijske predmete, pri kršitvah Izpitnega pravilnika, pri kršitvah določil o zaščiti živali ter ob moralno spornem vedenju,

vodnika diskvalificira. Predčasno prekinitvev izpita je treba v vsakem primeru z utemeljitvijo označiti v delovni knjižici. Ob diskvalifikaciji so razveljavljene vse dotlej pridobljene točke.

Sodniška odločitev je dokončna in neizpodbitna. Vsakršna kritika ima lahko za posledico, da mora vodnik zapustiti vadišče oz. prireditveni prostor ter da so proti njemu izrečeni disciplinski ukrepi. V utemeljenih primerih, ki se ne nanašajo na samo ocenjevanje, temveč na kršitve pravil s strani sodnika, je mogoče v roku osmih dni vložiti pritožbo. To pritožbo mora pritožnik vložiti pisno, in z navedbo še najmanj ene priče, pri vodji prireditve v društvu, ki je prireditev organiziralo oz. pri državni organizaciji. Iz sprejema pritožbe pa ne izhaja nobena pravica do revidiranja sodnikove ocene. Odločitev o pritožbi sprejme pristojni organ državne organizacije. Državna organizacija lahko pritožbo posreduje tudi dalje Komisiji za športne šolane pse pri FCI, ki odloča na zadnji instanci.

Udeleženci izpita

Udeleženci izpita se morajo držati roka prijave za izpit. S prijavo se udeleženec obvezuje, da bo plačal prijavnino. V kolikor bi bil kateri izmed udeležencev iz kakršnega koli razloga že zadržan ter se prireditve ne bi mogel udeležiti, mora to nemudoma sporočiti vodji prireditve.

Udeleženci morajo upoštevati veterinarska določila ter določila o zaščiti živali, ki veljajo za kraj prireditve. Udeleženec se mora ravnati po navodilih sodnika in vodje prireditve. Udeleženec izpita mora svojega psa voditi na brezhibno športen način. Izpit oz. tekmovanje sta končana, ko se objavijo rezultati in predajo delovne knjižice.

Sodnik je upravičen, da proti vodnikovi volji in tudi v kolikor vodnik tega sam ne uvidi, iz nadaljnega opravljanja izpita izloči poškodovanega psa, ali psa, ki je kakor koli prizadet v svojih sposobnostih. Če vodnik svojega psa umakne iz nadaljnega dela, je treba v delovno knjižico vnesti zaznamek »**pomanjkljivo zaradi prekinitve**«. Če vodnik svojega psa, za katerega je očitno, da je poškodovan, umakne iz nadaljnega dela, ali če je predloženo ustrezno potrdilo s strani veterinarja, je treba v delovno knjižico vnesti zaznamek »**prekinitve zaradi bolezni**«. Sodnik je upravičen, da ob nešportnem vedenju, v primeru, da vodnik nosi s seboj motivacijske predmete, ob kršitvah Izpitnega pravilnika, ob kršitvah določil o zaščiti živali ter ob moralno spornem vedenju, vodnika diskvalificira. Za predčasno prekinitvev izpita oz. tekmovanja je treba v vsakem primeru v delovno knjižico vnesti zaznamek z ustrezno utemeljitvijo. Ob diskvalifikaciji se odvzamejo vse dotlej pridobljene točke.

Izpit se začne s preizkusom značaja in traja vse do razglasitve rezultatov. Vodnik lahko povodec nosi s seboj tako, da ta za psa ni viden, lahko pa ga ima tudi obešenega čez ramena, in sicer od leve strani telesa zgoraj do desne strani spodaj.

Slušna povelja so določena v navodilih. Slušna povelja so praviloma normalno izgovorjena kratka povelja, ki so sestavljena iz ene besede. Ta povelja so lahko dana v katerem koli jeziku, vendar pa mora biti za posamezno dejanje vselej izgovorjeno isto slušno povelje, (to velja za vse discipline).

Slušna povelja, ki so navedena v Izpitnem pravilniku predstavljajo priporočilo. Za enako izvedbo vaje je treba vselej uporabiti isto besedo.

Če na izpitu ali tekmovanju sodeluje več udeležencev na isti izpitni stopnji, je treba vrstni red določiti z žrebom.

Vodniki psov s telesnimi omejitvami, ki zaradi svoje telesne prizadetosti psa ne morejo voditi na levi strani, smejo psa voditi tudi na desni strani. V teh primerih veljajo določbe, ki so v pričujočem Izpitnem pravilniku navedene glede vodenja psa na levi strani analogno tudi za njegovo vodenje na vodnikovi desni stran.

  	KZS izpitni pravilnik 2013 Program A in B-BH	Stran 7 od 20
---	---	----------------------

Vsako izpitno stopnjo je mogoče poljubno pogosto ponavljati. S psom je dovoljeno nastopiti vselej le po programu najvišje dosežene izpitne stopnje, razen če s preizkusom ni povezana razvrstitev udeležencev oz. njihove kvalifikacije.

Obveznost nošenja ovratnice/povodca

Iz zavarovalno-pravnih razlogov mora vodnik med celotnim potekom preizkušnje nositi s seboj povodec, ki ga ima obešenega čez rame (in sicer tako, da je zapiralo na nasprotni strani od tiste, na kateri vodi psa), ali pa ga ima spravljenega tako, da le ta ni viden. Vse to vključuje seveda tudi to, da pes ves čas nosi ovratnico oz. oprsnico. Sodnik mora biti zato ves čas in pri vseh disciplinah še posebej pozoren na obveznost nošenja ovratnice oz. oprsnice. Dovoljene so vse vrste ovratnic in oprsnic vendar ne smejo imeti bodic, krempljev ali kakršnih koli drugih kaveljčkov. Ovratnica ali oprsnica se mora psu ohlapno prilegati. Tako imenovane »ovratnice proti klopom« je treba psu pred preizkušnjo sneti.

Vrsta oz. kakovost ovratnice, še posebej kar zadeva njeno težo, ne sme odstopati od trgovsko običajne izvedbe. V kolikor sodnik sumi, da gre za manipuliranje, lahko zahteva tudi, da se ovratnico psu zamenja. Vendar pa mora to storiti še pred začetkom posamezne discipline. Ob sumu na prevaro (zakrite bodice ipd.) mora sodnik udeleženca z diskvalifikacijo izločiti iz nadaljnjeja tekmovanja.

Vpis:»diskvalifikacija zaradi nešportnega vedenja«,razveljavijo se vse dotlej dosežene točke.

Če se je pes med samo preizkušnjo poškodoval in/ali so njegove sposobnosti okrnjene, ima sodnik pravico, da tudi v kolikor vodnik psa tega sam ne uvidi, preizkušnjo za tega psa prekine.

Pri izpitih nižjih stopenj A in B-BH je dovoljena uporaba ostalih ovratnic, ki niso kovinske (usnjene, platnene, PVC....). Poleg take ovratnice lahko pes nosi tudi oprsnico. Na nižjih izpitih je dovoljeno opravljati vajo odlaganja na tleh na pregrinjalu.

Prekinitev zaradi bolezni/poškodbe

Ravnanje v primeru, ko pes med samo preizkušnjo zbolí ali se poškoduje:

Če vodnik psa javi, da je njegov pes bolan oz. poškodovan, in sicer po tem, ko je pes že opravil določeno disciplino, mora s psom k veterinarju, ki mora to tudi potrditi. Vpis v izpitno dokumentacijo je naslednji: **»prekinitev zaradi bolezni«**. Če vodnik psa zavrača obisk pri veterinarju, je vpis v izpitno dokumentacijo naslednji: **»nezadostno zaradi prekinitve«**. Veterinarsko potrdilo o bolezni je mogoče predložiti tudi naknadno. Vendar če vodnik psa v roku naslednjih 4 dni ne predloži ustreznega veterinarskega potrdila, je treba v izpitno dokumentacijo oz. v delovno knjižico, ki jo sodnik vzame s seboj, prav tako vpisati npr. **»nezadostno zaradi prekinitve«**. Izpitno dokumentacijo oz. delovno knjižico je treba vodniku psa poslati nazaj. Če vodnik psa nasprotuje, da bi sodnik vzel s seboj izpitno dokumentacijo /delovno knjižico, je treba v to takoj vpisati npr. **»nezadostno zaradi prekinitve«**. V primeru, ko sodnik vzame delovno knjižico s seboj, vodnik psa krije poštné stroške pošiljanja nazaj.

Opomba: to pa ne zadeva ravnanja v primeru, ko lahko sodnik tudi po lastni presoji prekine preizkušnjo, če ugotovi, da je pes bolan ali poškodovan. Enako velja tudi za primere, ko so na preizkušnje privedeni psi, ki zaradi svoje starosti, iz vidikov zaščite živali, očitno ne bi smeli biti več sodelovati na preizkušnjah. Vpis v tem primeru se glasi npr. **»prekinitev zaradi poškodbe«**.

Obveznost nošenja nagobčnika

Upoštevati je treba predpise o vodenju psov na javnih mestih. Vodniki psov, ki so s svojim psi vezani na te ureditve, smejo pse voditi z nagobčnikom tudi npr. pri preizkusu psa v urbanem okolju, ki je del izpita B-BH.

Pogoji za udeležbo na preizkušnjah

Na dan izpita oz. prireditve mora pes dopolniti predpisano starost. Izjeme pri tem niso dovoljene. Pogoj za udeležbo na višjih izpitih (IPO 1-3) je uspešno opravljen izpit za psa spremljevalca B-BH.

Izpit	Minimalna starost
A	12 mesecev
B-BH	14 mesecev

Na izpitih in prireditvah lahko sodelujejo vsi psi ne glede na velikost, pasmo ali poreklo oz. rodovnik. Vendar pa mora biti pes sposoben izpolniti zahteve tega Izpitnega pravilnika.

Vodnik se lahko na isti dan udeleži le ene prireditve. Na isti prireditvi lahko vodi največ dva psa. Posamezni pes lahko na isti dan opravlja le en izpit.

Goneče psice smejo nastopiti na vseh izpitih oz. prireditvah, vendar morajo biti nastanjene ločeno od ostalih udeležencev izpita; v disciplini A nastopijo po urniku, v ostalih disciplinah pa kot zadnje udeležence na koncu prireditve. Na izpitih in prireditvah pa ne smejo nastopiti vidno breje psice, doječe psice, ter psice v spremstvu mladičev.

Bolne živali in živali, pri katerih obstoji sum za nalezljive bolezni, je treba iz tekmovanja izločiti.

Preizkus značaja

Značaj psa je treba presojati med celotnim potekom preizkušnje (vključno z razglasitvijo rezultatov oz. zmagovalcev). Če določen pes v teku same prireditve izstopa zaradi svojih značajskih hib, njegovega značaja ni mogoče oceniti kot naravnega in sproščenega, tudi če so bili predhodni deli izpita ocenjeni s pozitivno oceno. Če je pes zaradi negativne presoje značaja izločen iz preizkušnje, je treba razlog za to vpisati v vsakokratno izpitno dokumentacijo. Takšnega psa je treba diskvalificirati.

Pri preverjanju je treba upoštevati naslednja pravila:

Preizkus značaja ne sme potekati shematsko. Sodniku je prepuščeno, kako bo oblikoval potek samega preizkusa, pri čemer pa med preizkusi, ki jih izvajajo posamezni sodniki, naj ne bi bilo ekstremnih odstopanj. Kolikor bolj nepristransko bo sodnik pristopil k izvajanju tega preizkusa, toliko bolj tekoče in s toliko večjo gotovostjo bo ta potekal.

Preizkus značaja naj se odvija ob normalnih vplivih okolja. Sodnik psa, ki ga preizkuša, ne sme izzivati, saj je v nasprotnem primeru njegova reakcija naravna, še posebej ne sme biti vir dodatnih dražljajev.

Kontrola identitete predstavlja nujni sestavni del preizkusa značaja.

Preizkus značaja se ne izvaja le ob začetku izpita temveč med njegovim celotnim potekom. Če sodnik ugotovi značajske hibe, mora te natančno preveriti (npr. pri streljanju). V ta namen so dovoljene tudi

ponovitve.

Ni pa dovoljeno, da bi se sodnik psa dotikal.

1. Izvajanje kontrole identitete

Kontrola identitete je nujen sestavni del preizkusa značaja. Ta se izvede tako, da se pregleda tetovirno številko psa, ali pa se s pomočjo čitalnika odčita njegovo številko mikročipa. Psi brez rodovnika in brez tetovirne številke morajo nujno imeti mikročip. Sodniki morajo v izpitni dokumentaciji potrditi, da so to kontrolo opravili. V kolikor tetovirnih znakov ni mogoče v celoti razbrati je treba v vsakem primeru vpisati tiste, ki so čitljivi. Tetovirna številka se mora ujemati s tisto, ki je navedena v rodovniku psa, ki ga mora vodnik predložiti. V kolikor nastopijo težave (npr. nečitljivost številke) mora sodnik v izpitni dokumentaciji narediti ustrezní zaznamek.

Če številke mikročipa ne bi bilo mogoče odčitati s čitalnikom, je treba v izpitno dokumentacijo vpisati ustrezní zaznamek. Vodnik lahko s svojim psom nastopi le, če lahko potrdi (npr. z ustreznim zaznamkom v delovni knjižici ali v knjižici o cepljenju), da je bil pes mikročipiran v matični državi in v skladu s predpisi.

Vodniki psov, ki so bili mikročipirani v tujini, oz. ki so kupili psa, ki je bil mikročipiran v tujini, morajo poskrbeti za to, da je na voljo ustrezen čitalnik za mikročipe. Psi, katerih identitete ni mogoče jasno ugotoviti, ne smejo sodelovati na nobeni tovrstni prireditvi.

2. Rezultati preizkusa značaja

Pozitivni prikaz = opravil:

- pes je samozavesten,
- pes je miren, gotov oz. zanesljiv in pozoren,
- pes je živahen in pozoren,
- pes je sproščen in dobre oz. prijazne nravi.

Mejni primeri = te je treba na izpitu še posebej nadalje opazovati

- pes je nemiren, ni pa agresiven, v poteku izpita se pokaže, da je sproščen,
- rahlo razdražen, vendar je med potekom preizkusa nato mirnejši.

Psi, ki ne morejo sodelovati na izpitu:

- negotovi, plašljivi psi, ki se izogibajo osebam,
- živčni, agresivni psi, psi, ki grizejo iz strahu,
- agresivni, popadljivi psi.

3. Vpisi

V primeru, če določen pes tako izstopa, da ga je treba iz nadaljnjega poteka izpita izločiti, je treba v delovno knjižico vpisati naslednje: »**diskvalifikacija**« zaradi značajske hibe. Vse točke, ki jih je dosegel dotlej, se mu izničijo.

Točk se ne dodeli tudi v primeru, da so bile predhodno dosežene točke že razglašene.

4. Prepovedi

Če določen pes zaradi značajske hibe izpade, je izključen tudi iz nadaljnje preizkušnje oz. izpita.

Presoja in ocenjevanje

Presoja in ocenjevanje prikazanega se vrednoti z ocenami (kvalifikacija) in s točkami. Ocena (kvalifikacija) ter pripadajoče točke morajo ustrezati izvedbi vaje.

Preglednica točk:

najvišje število točk	odlično	prav dobro	dobro	zadostno	pomanjkljivo
5,0	5,0	4,5	4,0	3,5	3,0 – 0
10,0	10,0	9,5 - 9,0	8,5 - 8,0	7,5 - 7,0	6,5 – 0
15,0	15,0 - 14,5	14,0 - 13,5	13,0 - 12,0	11,5 - 10,5	10,0 – 0
20,0	20,0 - 19,5	19,0 - 18,0	17,5 - 16,0	15,5 - 14,0	13,5 – 0
30,0	30,0 - 29,0	28,5 - 27,0	26,5 - 24,0	23,5 - 21,0	20,5 – 0
35,0	35,0 – 33,0	32,5 – 31,5	31,5 - 28,0	27,5 - 24,5	24,0 – 0
70,0	70,0 - 66,5	66,0 - 63,0	62,5 - 56,0	55,5 - 49,0	48,5 – 0
80,0	80,0 - 76,0	75,5 - 72,0	71,5 - 64,0	63,5 - 56,0	55,5 – 0
100,0	100,0 - 96,0	95,5 - 90,0	89,5 - 80,0	79,5 - 70,0	69,5 – 0

Odstotni račun:

Ocena	Dodelitev	Odbitki točk
odlično	= najmanj 96 %	ali do minus 4 %
prav dobro	= od 95 do 90 %	ali minus od 5 do 10 %
dobro	= od 89 do 80 %	ali minus od 11 do 20 %
zadostno	= od 79 do 70 %	ali minus od 21 do 30 %
pomanjkljivo	= manj kot 70 %	ali minus od 31 do 100 %

Pri skupni oceni določene discipline naj bo ocena izražena le v celih točkah. V nasprotju s tem pa je mogoče posamezne vaje ocenjevati z delnimi točkami. Če končni rezultat računsko ne da polnega števila točk, je treba te, glede na celoten vtis, zaokrožiti navzgor ali navzdol.

Diskvalifikacija

Če pes med izvajanjem izpita zapusti vodnika ali vadišče ter se tudi na tretji vodnikov poziv ne odzove, ga mora sodnik diskvalificirati.

Ob diskvalifikaciji se psu odvzamejo vse točke, ki jih je na tem preizkusu dosegel dotlej, tudi točke v drugih disciplinah. V delovno knjižico se v tem primeru ne vpišejo niti ocene (kvalifikacije) niti točke.

Če sodnik med potekom samega izpita ugotovi značajske hibe pri psu ali nešportno vedenje vodnika, (npr. če je ta alkoholiziran, nosi s seboj motivacijske predmete in/ali hrano), če ugotovi kršitve Izpitnega pravilnika, kršitve določil o zaščiti živali ali moralno sporno vedenje vodnika, mora tekmovalni par diskvalificirati oz. izločiti iz nadaljnega poteka preizkušnje.

Če pes ni pod vodnikovo kontrolo oz. če ni vodljiv, pes zapusti vodnika ter vadišče ter se tudi na vodnikov tretji poziv ne vrne k njemu, je treba tekmovalni par prav tako diskvalificirati oz. izločiti iz nadaljnega poteka preizkušnje.

Vedenje	Posledica
<ul style="list-style-type: none"> - nešportno vedenje vodnika, npr. če ta nosi s seboj motivacijske predmete in/alihrano - kršitev Izpitnega pravilnika, določil o zaščiti živali, ali moralno sporno vedenje 	<p>DISKVALIFIKACIJA in razveljavitev VSEH že doseženih točk, ocena se ne podeli.</p> <p>BREZ RAZLAGE O PREDHODNEM DELU!!</p>

<p>- sum na namen prevare z ovratnico (npr. zakrite bodice, gumijasti trak itn.)</p> <p>Velja za celotno območje, kjer se odvija tekmovanje.</p>	
<p>Neopravljen preizkus značaja</p>	<p>DISKVALIFIKACIJA zaradi značajskih hib in razveljavitev VSEH že doseženih točk, ocena se ne podeli.</p> <p>BREZ RAZLAGE O PREDHODNEM DELU!!</p>
<p>Pes med izvajanjem vaj zapusti vodnika ali vadišče, kjer se odvijajo izpiti, ter se tudi po 3-kratnem slušnem povelju ne vrne.</p>	<p>DISKVALIFIKACIJA in razveljavitev VSEH že doseženih točk, ocena se ne podeli.</p> <p>BREZ RAZLAGE O PREDHODNEM DELU!!</p>

Pripomočki

Upoštevati je treba obvezne odbitke točk, predpisane v Izpitnem pravilniku.

Če vodnik psu na kakršen koli način pomaga, je te vrste pomoči treba med seboj razlikovati ter jih oceniti z ustreznim odbitkom točk.

Ocenjevanje

Izpit je »opravljen«, če je pes v vsaki izmed disciplin dosegel minimalno 70 % vseh možnih točk.

Najvišje število točk	odlično	prav dobro	dobro	zadostno	pomanjkljivo
100 točk	100 – 96	95 – 90	89 – 80	79 – 70	69 – 0

Posebne določbe

Psi, ki so vpisani v slovensko rodovno knjigo (SLR), morajo izpit B-BH opraviti pred slovenskim sodnikom v Republiki Sloveniji.

Prijava k opravljanju izpitov, ki vsebujejo disciplino C je možna le če je pes predhodno opravil izpit B-BH.

Vodnik, ki je opravil test za vodnika v okviru izpita B-BH dobi izkaznico »vodnik psa spremljevalca«. Ob pristopu na izpit B-BH z drugim psom takemu vodniku ni potrebno še enkrat opraviti testa.

Izpit A

Izpit za psa spremljevalca

Izpit A sestavljajo vaje poslušnosti. Vsaka posamezna vaja se začne in konča v osnovnem položaju (pes sedi ob vodniku). Na znak sodnika, vodnik samostojno prične z vajami.

Sestava izpita in točke:

Vaja 1	Vodljivost na povodcu	20 točk
Vaja 2	Obnašanje psa v skupini ljudi	20 točk
Vaja 3	Sedenje z ustavljanjem	20 točk
Vaja 4	Prostor in odpoklic	20 točk
Vaja 5	Odlaganje	20 točk
SKUPAJ		100 točk

Za pozitivno oceno mora pes doseči najmanj 70% vseh možnih točk. Starost psa za opravljanje izpita je **najmanj 12 mesecev**.

1. Vodljivost na povodcu (20 točk)

SP: »poleg«

Vaja se prične v osnovnem položaju. Pes je na povodcu, in mora na vodnikovo povelje le-temu veselo slediti. Ovratnica pri tem ne sme biti na zateg.

Na začetku vaje gre vodnik s psom 40 do 50 korakov naravnost. Sledi obrat v levo (180 stopinj) in po nadaljnjih 10 do 15 korakov pokažeta še tek in počasno hojo. V vsaki vrsti gibanja morata narediti vsaj 10 korakov. Po počasni hoji nadaljujeta vajo v normalni hoji pri čemer morata prikazati najmanj en zavoj v desno, en zavoj v levo, en obrat in ustavljanje. Pes mora med celotnim potekom vaje hoditi z desno plečko ob vodnikovi levi nogi. Pri tem ne sme uhajati naprej, zaostajati ali se odmikati vstran.

Slušno povelje je dovoljeno na začetku vaje in pri vsaki spremembi tempa. Ko se vodnik ustavi, se mora pes usesti. Vodnik sme tu uporabiti povelje "sedi". Vodnik ne sme spreminjati svojega osnovnega položaja, še posebej se ne sme prilagajati psu, ki se je morda usedel nekoliko vstran. Vodnik mora imeti povodec v levi roki in povodec mora biti popuščen.

Ocenjevanje:

Zaostajanje, prehitavanje, hoja predaleč stran od vodnika in čakanje psa pri izvajanju obratov po presoji sodnika.

2. Obnašanje psa v skupini ljudi (20 točk)

SP: »poleg«

Po končani vaji »vodljivost na povodcu« gre vodnik s psom v skupino najmanj štirih oseb. Osebe mirujejo in so postavljene v navidezni kvadrat. Razdalja med osebami je približno štiri metre. Vodnik gre skozi skupino, po 10 korakov se obrne, vrne v skupino in se ustavi. Na sodnikov znak se osebe vodniku in psu približajo do razdalje enega metra, se ustavijo in obmirujejo. Na sodnikov znak se osebe v skupini vrnejo na svoje izhodiščne točke in vodnik s psom zapusti skupino.

	KZS izpitni pravilnik 2013 Program A in B-BH	Stran 13 od 20
---	---	-----------------------

Ocenjevanje:

Sodnik mora še posebej pozorno opazovati naslednje:

- Obnašanje psa v skupini (pes mora biti pozoren do vodnika)
- Če je pes agresiven ali negotov, ga je sodnik dolžan diskvalificirati

3. Sedenje z ustavljanjem (20 točk)

SP: »poleg«, »sedi«

Vodnik stoji v osnovnem položaju. Na sodnikov znak gre vodnik z navezanim psom naprej, po 10 do 15 korakov se ustavi in poveljuje psu »sedi«. Ko se pes usede, ga odpne in se od psa oddalji 20 korakov, se ustavi in obrne proti psu. Na sodnikov znak se vrne do psa in na ponoven sodnikov znak psa pripne.

Ocenjevanje:

- Če pes obstoji ali se uleže, pa kljub temu ostane na mestu, mu odštejemo 7 točk
- Delo psa brez veselja in počasno = ena ocena nižje

4. Prostor in odpoklic (20 točk)

SP: »poleg«, »prostor«, »sem«

Iz osnovnega položaja (vodnik vajo nadaljuje tam, kjer je zaključil vajo sedenja) gre vodnik z navezanim psom 10 korakov naprej, se ustavi in poveljuje psu »prostor«. Ko se pes uleže ga odpne in se oddalji 20 korakov. Nato se ustavi in obrne proti psu. Na znak sodnika vodnik pokliče psa. Pes mora veselo in hitro priteči k vodniku in se usesti tesno pred njim. Na vodnikovo povelje »poleg« mora pes hitro zavzeti osnovni položaj ob vodnikovi levi nogi. Na sodnikov znak vodnik pripne psa.

Ocenjevanje:

- Pravilna hoja ob vodniku do povelja »prostor«
- Takojšnje in hitro uleganje na vodnikovo povelje, mirno ležanje do odpoklica in hitro prihajanje do vodnika
- Hitro in ravno usedanje pred vodnikom
- Hitro, tesno in poravnano usedanje ob vodniku
- Delo psa brez veselja in počasno = ena ocena nižje
- Neenakomeren tek do vodnika = ena ocena nižje
- Počasno prihajanje k vodniku = dve ocene nižje
- V kolikor pes ob povelju »prostor« obsedi ali obstoji, vendar ostane v tem položaju do odpoklica, se mu odšteje 5 točk.

5. Odlaganje z motenjem (20 točk)

SP: »prostor«, »sedi«

Po prijavi pošlje sodnik enega od vodnikov na vnaprej določeno mesto, kjer bo odložil psa. Ko pes in vodnik prideta do tega mesta, se postavita v osnovni položaj. Vodnik odpne psu povodec in psa pripne na že vnaprej pripravljen in pritrjen varovalni povodec, ki je dolg 2 metra. Varovalni povodec mora biti trdno pritrjen na nepremičen objekt. Iz osnovnega položaja vodnik odloži psa s poveljem »prostor«. Pri psu ne sme puščati nobenih predmetov. Na sodnikov znak vodnik zapusti psa in odide v določeni smeri. Po najmanj 20 korakov se ustavi, obrnjen proti psu. Tako obrnjen (proti psu) ostane ves čas izvajanja vaje odlaganja. Pes mora v času izvajanja vaj poslušnosti od 1-4 mirno ležati na prostoru. Na sodnikov znak odide vodnik k psu in se postavi na njegovo desno stran. Na ponovni sodnikov znak vodnik s poveljem »sedi« psa postavi v osnovni položaj. Nato psu odpne varovalni povodec in ga pripne na svoj povodec. Na znak sodnika zapusti prostor za odlaganje.

 <p>KINOLOŠKAZVEZASLOVENIJE</p> <p>KZS - FCI</p> 	<p>KZS izpitni pravilnik 2013 Program A in B-BH</p>	<p><i>Stran 14 od 20</i></p>
---	--	------------------------------

Nemirnost vodnika ali pomoč pri odlaganju ni dovoljena. Psice se odlagajo ločeno.

Ocenjevanje:

V kolikor pes nemirno leži, sedi ali vstane se to oceni s primernim odbitkom točk. Če se pes med odlaganjem premakne več kot za dolžino telesa iz mesta, določenega za odlaganje, se vaja oceni z oceno pomanjkljivo.

Izpit B-BH

Izpit za psa spremljevalca s preizkusom obnašanja v urbanem okolju in strokovnim izpitom za vodnika.

Izpit B-BH se izvaja tudi na tekmovanjih šolanih športnih psov. V tem primeru se izvaja le na vadišču.

Izpit B-BH je sestavljen iz treh delov:

- A. Strokovni izpit za vodnika psa spremljevalca
- B. Izpit za psa spremljevalca na vadišču
- C. Preizkus obnašanja v urbanem okolju

A. Strokovni izpit za vodnika psa spremljevalca

Strokovni izpit za vodnika psa spremljevalca je sestavni del »izpita za psa spremljevalca s preizkusom obnašanja v urbanem okolju«. Strokovni izpit za vodnika psa je pogoj, ki ga mora vodnik/kandidat izpolniti, za pridobitev naziva vodnik psa spremljevalca in za priznanje izpita za psa spremljevalca s preizkusom obnašanja v urbanem okolju. Izvaja se pred prvim in drugim delom izpita.

Strokovni izpit se izvaja v pisni obliki, in sicer v obliki testa z vprašanji iz etologije, teorije učenja, veterine, kinologije in predpisov s področja varstva živali. Test je pozitiven v primeru, da ga je kandidat dosegal najmanj 70% možnih točk. V primeru, da je kandidat dosegel 50% ali več odstotni rezultat, lahko ponavlja izpit še istega dne. V primeru nižjega rezultata je možna ponovitev po poteku treh tednov, če je pes pozitivno opravil praktični del izpita. Za izvedbo tovrstne ponovitve, je potrebno podati pisno prošnjo KzŠ/KZS, ki takšno ponovitev odobri, ko preveri izpolnjevanje pogojev.

B. Izpit za psa spremljevalca na vadišču

Sestava izpita in točke:

Vaja 1	Vodljivost na povodcu	20 točk
Vaja 2	Prosta vodljivost	20 točk
Vaja 3	Sedenje z ustavljanjem	20 točk
Vaja 4	Prostor in odpoklic	20 točk
Vaja 5	Odlaganje z motenjem	20 točk
SKUPAJ		100 točk

Za pozitivno oceno mora pes doseči najmanj 70% vseh možnih točk. Starost psa za opravljanje izpita je najmanj 14 mesecev.

1. Vodljivost na povodcu (20 točk)

SP: »poleg«

Iz osnovnega položaja mora pes, ki nosi dovoljeno ovratnico ali oprsnico na vodnikovo slušno povelje »poleg« pozorno in z veseljem slediti svojemu vodniku. Ovratnica pri tem ne sme biti na zateg. Vodnik s svojim psom zavzame osnovni položaj tedaj, ko je tudi drugi vodnik, ki je svojega psa peljal na odlaganje, zavzel položaj za začetek izvajanja vaje »odlaganje z motenjem«. Od tega trenutka dalje,

	KZS izpitni pravilnik 2013 Program A in B-BH	Stran 16 od 20
---	---	-----------------------

se pravi, ko se v osnovni položaj postavita oba vodnika s svojima psoma, se za oba začne ocenjevanje.

Na začetku vaje gre vodnik s svojim psom 50 korakov naravnost ne da bi se pri tem ustavljal. Po obratu levo okrog in po nadaljnjih 10 do 15 korakov pokaže vodnik, vselej ob SP »poleg«, še tek in počasno hojo (vsakokrat po 10-15 korakov). Prehod iz teka v počasen korak mora biti izveden brez vmesnih korakov.

Različne vrste gibanja se morajo v hitrosti občutno razlikovati. Vodnik in pes morata skladno s skico v normalnem koraku izvesti nato dva zavoja v desno, enega v levo ter dva obrata, kot tudi ustavljanje z usedanjem po drugem obratu. Pes mora biti pri tem vselej s plečko v višini kolena na vodnikovi levi strani. Pri tem ne sme uhajati naprej, zaostajati ali se odmikati v stran.

Ustavljanje z usedanjem je treba prikazati najmanj enkrat v normalnem koraku, skladno s skico, po drugem celem obratu.

Vodnik lahko da SP »poleg« le na začetku vaje ter ob vsaki spremembi hitrosti oz. vrste gibanja. Ko se vodnik ustavi, se mora pes hitro, brez vodnikovega vplivanja usesti. Vodnik pri tem ne sme spreminjati svojega osnovnega položaja, še posebej se ne sme prilagajati psu, ki se je morda usedel nekoliko v stran. Vodnik mora imeti povodec v levi roki in povodec mora biti popuščen. Po končani vaji gre vodnik s svojim psom na sodnikov znak skozi skupino najmanj štirih oseb, ki se premikajo.

Skupina

Hojo skozi skupino premikajočih se oseb je treba prikazati tako na povodcu kot tudi v protivodljivosti. Pri tem morata vodnik in pes obiti eno osebo po desni in eno po levi strani (npr. v obliki osmice) ter se v skupini v bližini ene izmed oseb najmanj enkrat ustaviti. Sodniku je prepuščeno, da zahteva ponovitev vaje. Na sodnikov znak vodnik s psom zapusti skupino ter se postavi v osnovni položaj. Vodnik lahko psa pohvali šele ko zapustita skupino v zaključnem osnovnem položaju.

Obrat v levo (180 stopinj)

Vodnik vedno izvaja obrat v levo okrog (tako, da se na mestu zavrti za 180 stopinj). Izvedba obratov je dovoljena na dva načina:

- Pes se obrača desno, medtem ko se vodnik vrti v levo in gre zadaj za vodnikom
- Pes naredi obrat skupaj z vodnikom tako, da ostane na njegovi levi strani

Na določenem izpitu je dovoljeno prikazati le eno od obeh omenjenih variant

Ocenjevanje:

Zaostajanje psa, uhajanje naprej, stransko odmikanje kot tudi obotavljivo zaustavljanje vodnika pri obratih štejejo za napako.

2. Prosta vodljivost (20 točk)

SP: »poleg«

Na sodnikov znak vodnik psu v osnovnem položaju sname povodec. Vodnik si povodec obesi okrog ramena ali pa ga spravi v žep (na nasprotni strani od tiste, na kateri je pes) ter se s svojim psom v prosti vodljivosti takoj ponovno napoti skozi skupino oseb in se v njej najmanj enkrat zaustavi. Ko zapusti skupino, se vodnik kratko postavi v osnovni položaj ter začne s prosto vodljivostjo analogno z določili v 1. vaji.

3. Sedenje z ustavljanjem (20 točk)

  	KZS izpitni pravilnik 2013 Program A in B-BH	Stran 17 od 20
---	---	-----------------------

SP: »sedi«

Iz osnovnega položaja gre vodnik s svojim nenavezanim psom v prosti vodljivosti v smeri naravnost. Po najmanj 10 do 15 korakov se vodnik postavi v osnovni položaj ter da psu slušno povelje »sedi«. Nato se za nadaljnjih 15 korakov oddalji od psa, se obrne proti njemu in obstane. Na sodnikov znak gre vodnik ponovno do svojega psa ter se na njegovi desni strani postavi v osnovni položaj.

Ocenjevanje:

Če se pes namesto, da bi se usedel, uleže ali stoji, se mu za to odbije 7 točk.

4. Prostor in odpoklic (20 točk)

SP: »poleg«, »prostor«, »sem«, »poleg«

Iz osnovnega položaja gre vodnik s svojim nenavezanim psom v prosti vodljivosti v smeri naravnost. Po najmanj 10 do 15 korakov se vodnik ustavi v osnovnem položaju ter da psu slušno povelje »prostor«. Nato se za nadaljnjih 30 korakov oddalji od psa, se obrne proti njemu in obstane. Na znak sodnika pokliče psa s poveljem »sem« ali z imenom psa. Pes mora veselo, hitro in v ravni liniji priti k vodniku. Sestimora tesno in naravnost pred vodnika. Na povelje »poleg« se mora pes hitro in poravnano usesti levo zraven vodnika s plečko v nivoju kolena.

Ocenjevanje:

Napaka v razvoju vaje, počasno leganje, nemirno ležanje, počasen prihod oz. sprememba hitrosti pri odpoklicu, razkoračena stoja vodnika, napaka pri usedanju pred vodnika in pri zaključku, se ocenijo z ustreznim odbitkom točk. Če pes stoji ali sedi po povelju »prostor«, se odšteje 7 točk.

5. Odlaganje z motenjem (20 točk)

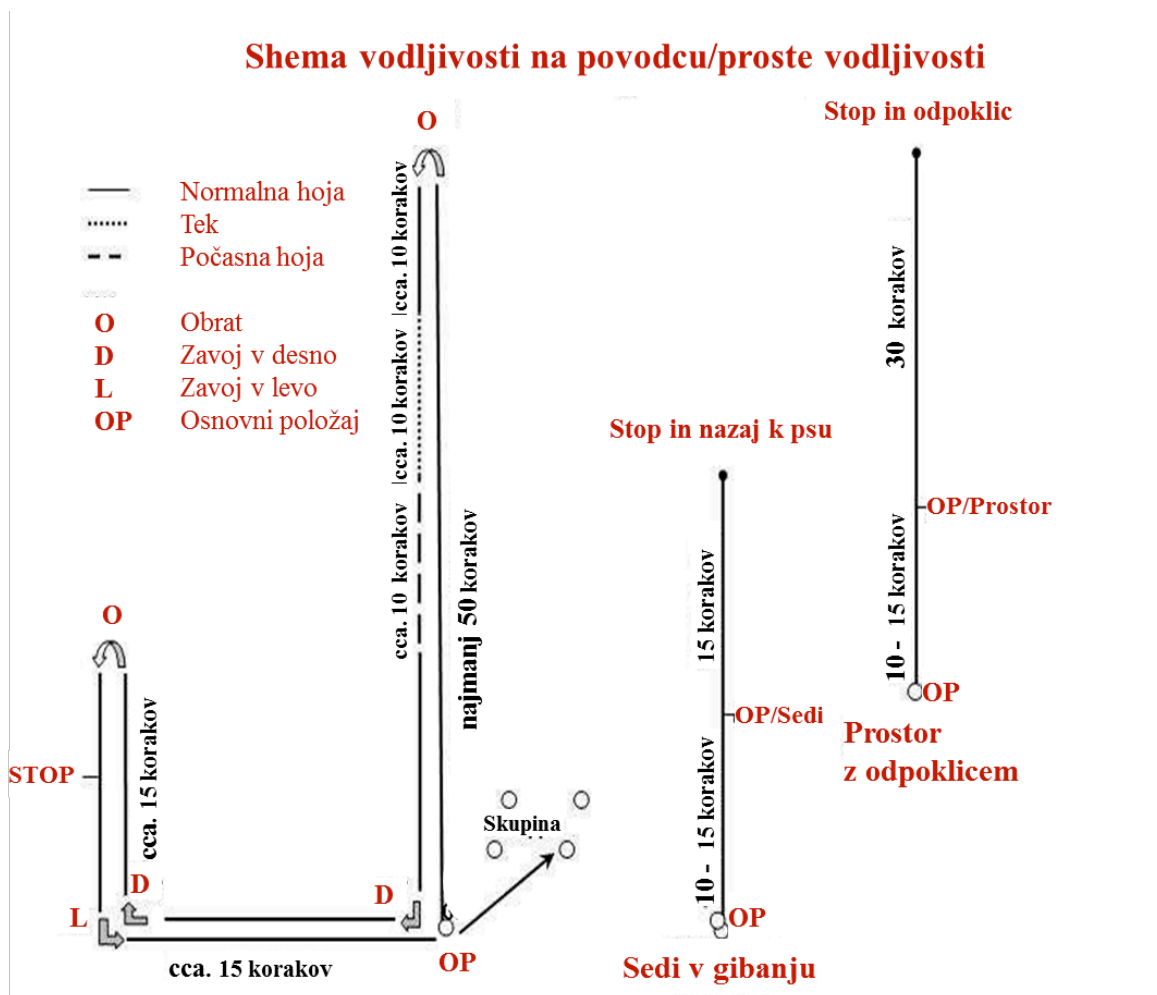
SP: »prostor«, »sedi«

Po prijavi pošlje sodnik enega od vodnikov na v naprej določeno mesto, kjer bo odložil psa. Ko pes in vodnik prideta do tega mesta, se postavita v osnovni položaj. Vodnik odpne psu povodec in psa pripne na že v naprej pripravljen in pritrjen varovalni povodec, ki je dolg 2 metra. Varovalni povodec mora biti trdno pritrjen na nepremičen objekt. Iz osnovnega položaja vodnik odloži psa s poveljem »prostor«. Pri psu ne sme puščati nobenih predmetov. Na sodnikov znak vodnik zapusti psa in odide v določeni smeri. Po najmanj 30 korakov se ustavi, obrnjen stran od psa. Tako obrnjen (s hrbtom proti psu) ostane ves čas izvajanja vaje odlaganja. Pes mora v času izvajanja vaj poslušnosti od 1-4 mirno ležati na prostoru. Na sodnikov znak odide vodnik k psu in se postavi na njegovo desno stran. Na ponovni sodnikov znak vodnik s poveljem »sedi« psa postavi v osnovni položaj. Nato psu odpne varovalni povodec in ga pripne na svoj povodec. Na znak sodnika zapusti prostor za odlaganje.

Nemirnost vodnika ali pomoč pri odlaganju ni dovoljena. Psice se odlagajo ločeno.

Ocenjevanje:

V kolikor pes nemirno leži, sedi ali vstane se to oceni s primernim odbitkom točk. Če se pes med odlaganjem premakne več kot za dolžino telesa iz mesta, določenega za odlaganje, se vaja oceni z oceno pomanjkljivo.

C. Preizkusobnašanja v urbanem okolju

Splošno

Preizkus obnašanja v urbanem okolju sestavljajo vaje s katerimi se ugotavlja vedenje v odnosu do ljudi, živali in okolja. Preizkus mora zajemati vsakdanje situacije in se ne sme izvajati v neposredni okolici matičnega društva. Preizkus se mora izvajati v strnjem naselju v času ko se odvija največji promet. Sodnik se dogovori z vodjo prireditve, kje bo preizkus v posameznih vajah potekal (ulica, pot, prostor). Udeleženci izpita in psi ne smejo biti izpostavljeni nevarnosti v prometu, pri izvajanju izpita je potrebno upoštevati vse veljavne predpise (občinske, prometne).

Za izvedbo izpita je potrebno precej časa, zato mora organizator paziti, da ni prijavljenih preveliko število psov. V nasprotnem mora zagotoviti več sodnikov. Psi, ki opravljajo izpit, lahko vsak preizkus opravljajo individualno in so tako tudi ocenjeni. Posamezni preizkusi se ne ocenjujejo s točkami. Za oceno je pomembno kako se pes obnaša skozi celotno vajo, pomanjkljivo opravljene vaje se ne kompenzirajo z drugimi dobro opravljenimi vajami. Pomanjkljivo, oziroma ena neuspešno izvedena vaja pomeni, da sta pes in vodnik neuspešna na celotnem izpitu.

Vaje, ki so v nadaljevanju opisane, lahko sodnik prilagodi glede na situacijo v prometu oz. v naselju. V primeru nejasnosti ima sodnik pravico vajo ponoviti.

Sodniku je prepuščeno, da opredeli način izvajanja izpitov, možnosti so naslednje:

- Vsi udeleženci izpita s svojimi psi najprej opravijo vajo številka 1 in nato vsi preidejo na vajo številka 2, ter tako do vaje 6.
- Vse vaje (od 1 do 6) najprej opravi prvi kandidat s psom in nato vse vaje opravi naslednji kandidat, itd.

Potek preizkusa

Srečanje s skupino ljudi

Vodnik se z navezanim psom sprehaja po prometni ulici. Na znak sodnika morata pes in vodnik (ob upoštevanju prometnih predpisov) prečkati prehod za pešce (semafor, zebra) pri čemer ju ves čas izvajanja vaje spremlja sodnik.

Pes mora ves čas preizkusa prostovoljno, s plečko ob vodnikovi levi nogi, spremljati svojega vodnika. Pri srečanju s pešci in v prometu se mora pes obnašati neprizadeto.

Vodnik se bo pri izvajanju vaje srečal z pešci, ki bodo vnaprej izbrani. Pri srečanju z njimi pes ne sme biti obremenjen oz. se mora obnašati ravnodušno. Skupina šteje 6 pešcev, oseba iz skupine pri srečanju z vodnikom le tega pozdravi, pes pa mora pri srečanju s to osebo mirno sedeti ali ležati ob vodniku.

Srečanje s kolesarjem

Na znak sodnika gre vodnik s navezanim psom po ulici mimo kolesarja. Po srečanju s kolesarjem, ko je pes že za kolesarjem, le-ta pozvoni. Na določeni razdalji se vodnik s psom obrne in nadaljuje s hojo proti kolesarju, pri srečanju kolesar znova pozvoni. Srečanja potekata vedno tako, da se pes nahaja med vodnikom in kolesarjem. Pes mora biti ob srečanju s kolesarjem sproščen.

Srečanje z avtomobili

Vodnik mora z navezanim psom mimo več avtomobilov. Pri mimohodu vodnika s psom voznik v enem izmed avtomobilov le-tega zažene motor. Pri drugem avtomobilu voznik naglo zaloputne vrata. Ko vodnik in pes nadaljujeta s hojo se ob njiju ustavi avto in voznik vodnika povpraša o poti. Pes mora ta čas mirno sedeti ali ležati ob vodniku. Pes se mora do avtomobilov in ostalega prometa obnašati nevtrarno in ne sme kazati strahu.

Srečanje s tekači in skaterji (rolerji)

Vodnik se z navezanim psom sprehaja po vnaprej določeni trasi. Med hojo ga, ne da bi pri tem spreminjala tempo, prehitita najmanj dva tekača. Ko se oddaljita, se obrneta in tečeta ponovno mimo vodnika s psom. Psu ni treba hoditi ob nogi, ne sme pa obremenjevati mimoidočih oseb. Pri srečanju z osebami ima vodnik pravico psu poveljevati, da se usede ali uleže.

Namesto tekačev se vaja lahko izvede s skejterji ali rolerji.

Srečanje z drugimi psi

Pri srečanju z drugimi psi se mora pes obnašati nevtrarno. Vodnik ob srečanju s psi lahko da dodatno povelje »poleg« ali psu pa psu poveljuje, da se usede ali uleže.

Obnašanje privezanega psa in obnašanje do živali

Na znak sodnika gre vodnik z navezanim psom po pešpoti v naselju. Po kratko prehojeni poti se vodnik, na znak sodnika, ustavi in priveže psa na drog, drevo ali drug fiksen predmet v naselju. Vodnik se umakne iz vidnega polja psa tako, da vstopi v npr. trgovino. Pes lahko leži, stoji ali sedi. V

	<i>KZS</i> <i>izpitni pravilnik 2013</i> <i>Program A in B-BH</i>	<i>Stran 20 od 20</i>
--	--	------------------------------

nadaljevanju gre mimo navezanega psa kakšnih pet korakov stran drug vodnik z navezanim psom. Med preizkusom samostojnosti se mora pes obnašati mirno in mora mimoidočega psa (ne sme biti pretepač) mirno (brez napadalnega vedenja, zaganjanja, napenjanja vrvice) spustiti mimo. Na znak sodnika gre vodnik do psa in ga odveže.

Opomba

Sodniku, ki opravlja to svojo funkcijo, je prepuščeno, ali bo posamezne vaje izvajal vsak pes na za to predvidenih mestih, ali pa bodo vsi udeleženci izvajali le po nekaj vaj, sodnik pa bo nato izbral drug kraj, ter bo tam ravnal enako.